

Затверджено
НАКАЗ № 132 від 03/09.2021р по НВК «ШЕЛ»
В.о. директора І.Шеремета



ІНСТРУКЦІЯ № 3 з техніки безпеки під час проведення екскурсій, туристичних походів, культпоходів у театр та кінотеатр

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Для проведення екскурсій обов'язково повинен бути визначений керівник групи (з розрахунку 1 дорослий на 10 дітей), який відповідає, згідно із наказом, за збереження та здоров'я дітей.
- 1.2. Проводять екскурсії, культпоходи тільки у світлу пору доби і за сприятливих погодних умов.
- 1.3. Перед проведенням екскурсії до лісу, річки, озера, парку її керівник ретельно обстежує ту ділянку лісу, озера, річки, куди будуть вирушати діти, обирає місце, де відсутня небезпека нападу хижаків, отруйних тварин (змій), де немає трясовин.
- 1.4. У театр та кінотеатр категорично заборонено брати учням вогнезапальні речовини. У цих закладах заборонено стрибати, бігати, поводитися нетактовно, жувати, лузати насіння, шелестіти папером, їсти.
- 1.5. Якщо для перевезення учнів до місця екскурсії використовують громадський транспорт, посадку здійснюють групами під керівництвом дорослого. При цьому в транспортні засоби входять спочатку учні, а потім — особа, яка управляє ними. У такому самому порядку висаджують дітей з транспортного засобу.
- 1.6. Для вивчення флори або фауни водоймища необхідно заздалегідь обрати те місце, де його глибина настільки мала, що вбереже від нещасних випадків. Входити у воду учням заборонено. Для ознайомлення з живими об'єктами водоймища використовують сачки на довгих палках. Користуватися човнами або містками, розміщеними над глибокими місцями водоймищ, категорично заборонено.
- 1.7. Перед тим, як організувати екскурсію, потрібно ознайомити учнів з вимогами охорони природи, з місцевими отруйними рослинами, зокрема дурманом, блекотою, вовчим ликом, блідою поганкою та ін., і категорично заборонити куштувати будь-яку рослину із зібраного матеріалу. Необхідно ознайомити учасників екскурсій з місцевими отруйними тваринами (зміями, павукоподібними, членистоногими), переносниками (наприклад, гризунами) або передавачами (кліщами, комахами) інфекційних захворювань.

ЩОБ НЕ СТАЛОСЯ ОТРУЄННЯ, ПОТРІБНО:

1. Не їсти і навіть не куштувати дикорослі ягоди, плоди, кореневища, бульби, якщо немає впевненості, що вони їстівні.
2. Не залишати без нагляду учнів.
3. Учням і дорослим не слід тривалий час перебувати біля рослин, що виділяють леткі отруйні речовини (багно болотяне, дурман, ясенець та інші).
4. Не варто брати до рота будь-яку травинку, листочки, колоски — їх випадково можна зірвати з отруйної речовини.
5. Після збирання гербарія або лікарських трав слід вимити руки з милом.
6. На екскурсію діти повинні виходити в міцному взутті та спортивних костюмах, щоб захистити ноги від механічних пошкоджень сучками, хмизом, колючими рослинами, гострим камінням, осколками скла, а також від укусів отруйних тварин (наприклад, змій). Категорично заборонено учням під час екскурсій знімати взуття і ходити босоніж.
- 6.1. Одяг має бути зручним, легким і просторим, без тугих ременів і шнурівок. Якщо передбачається ночівля, потрібні теплі речі. На випадок дощу слід мати плащ. Навесні й

восени доцільно одягати легку куртку з капюшоном, узимку — утеплену куртку. Узимку важливо не одягатися занадто тепло, бо важкий одяг заважає рухатися, а в такому разі людина швидше мерзне. Штани та білизну краще одягати: влітку — бавовняні та лляні (вони інтенсивніше вбирають вологу, яку випаровує тіло), а взимку — вовняні, варто уникати штанів з манжетами на холошах — за манжети потрапляють гіллячки, листя, пісок та ін. Мокрий одяг при першій можливості слід ретельно просушити.

6.2. Спідниці та сукні для лісу менш зручні, за винятком хіба що короткочасних літніх поїздок у приміський ліс.

6.3. Взуття повинно бути міцне, але вже розношене, краще шкіряне. Для мокрої погоди потрібні гумові чоботи (якщо в них потрапить вода, їх витирають зсередини тканиною або сухим сіном). У теплу пору року можна ходити у туристських черевиках, кросівках, кедах. Для багатоденних мандрівок придатні черевики, для одноденних — кросівки, кеди. В останні вкладають устілки, а поверх звичайних шкарпеток натягають шерстяні. Так само роблять узимку, коли взувають черевики або чоботи. На такі шкарпетки можна натягти ще одні, з синтетичного матеріалу, щоб шерсть не протиралася. Відкрите взуття на екскурсіях не бажане, а взуття на високих підборах узагалі непридатне.

6.4. Ранньою весною, пізно восени і взимку зручними можуть виявитись кирзові чоботи. Під час ходіння в густій траві по росі, щоб волога не потрапляла в чоботи, на халяву слід випускати холоші.

6.5. Щоб шкіряне взуття стало м'яким і не пропускало воду, його протирають лляною олією, а підошви — сумішшю олії з парафіном (1 : 1). Мокре взуття швидше висохне, якщо напхати в нього сіна, паперу чи покласти всередину тепле каміння.

6.6. При ходінні серед мокрих кущів, підліску доцільно одягати фартух з поліетиленової плівки (взагалі, плівку варто завжди мати з собою, бо вона захистить від дощу і від холоду).

7. Не можна дітям пити під час екскурсій воду з відкритих водоймищ, тому кожному з них слід заздалегідь запропонувати взяти з дому питну воду у фляжці або пляшці.

8. Вирушаючи на екскурсію з дітьми керівник групи повинен забезпечити наявність похідної аптечки першої допомоги і визначити працівника, який буде виконувати необхідні маніпуляції.

9. На екскурсію (похід) слід брати найнеобхідніші речі, тому що надмірна маса наплічника призведе до передчасної втоми, до незадоволення мандрівкою. Залежно від тривалості походу найнеобхіднішими речами можуть бути; мило, рушник, посуд для води та приготування їжі, ліхтарик, шнур, голка з ниткою, аптечка. Медикаменти найкраще тримати в поліетиленовому мішечку. Керівник туристичного походу чи екскурсії до лісу, річки озера бере зі собою ніж та сокиру, що повинні зберігатися у чохлах. Учні не повинні брати зі собою гострих чи ріжучих предметів, що небезпечні під час проведення екскурсії чи походу.

10. Територію заповідника, заповідно-мисливського господарства, заказника, резервату, національного парку відвідують, дотримуючи встановлених правил, тому перед відвідуванням такої території необхідно повідомити адміністрацію, отримати від неї дозвіл, ознайомитися з правилами.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЇ, ПОХОДУ

2.1. Перед початком екскурсії керівник групи зобов'язаний провести бесіду з дітьми, ознайомити їх з правилами поведінки і техніки безпеки під час екскурсії, дороги до об'єкта екскурсії (музею, театру, кінотеатру і т.д.), дороги після відвідування приміщення, де проходив захід.

2.2. На початку екскурсії необхідно зробити перекличку учнів класу і відмітити присутніх. Для керівництва кожною групою дітей призначається дорослий. Другу перекличку проводять після прибуття на місце екскурсії, третю — перед відправленням у зворотний шлях, четверту — після повернення з екскурсії.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЇ, ПОХОДУ

- 3.1. Керівник групи під час екскурсії повинен забезпечити дисципліну серед дітей та дотримання Правил дорожнього руху (під час руху вулицею або під час проїзду в міському транспорті).
- 3.2. Під час руху учнів до театру, музею і т. ін. слід стежити; щоб учні йшли компактною групою, не розтягувалися і не відходили вбік.
- 3.3. Під час руху до об'єкта екскурсії та під час самої екскурсії учні повинні уважно дивитися під ноги, щоб не впасти, та беззаперечно виконувати всі розпорядження керівника групи.
- 3.4. Організовані групи дітей крокують тільки тротуарами та пішохідними доріжками, а за їх відсутності — краєм проїжджої частини дороги назустріч руху транспортних засобів і тільки у світлу пору доби.
- 3.5. При переході дороги необхідно зупинити групу, пересвідчитись у відсутності небезпеки і потім найкоротшим шляхом перевести учнів.
- 3.6. Під час екскурсії (походу) можна проводити спостереження, робити малюнки, фотографувати, записувати на плівку голоси птахів. Заборонено рвати квіти, ламати гілки, виловлювати птахів, руйнувати їхні гнізда, нори, лігвища. Під час мандрівки не слід залишати сміття, на пунктах відпочинку для цього є відведені місця.
- 3.7. Руки в учнів мають бути вільними, для цього блокнот (для замалювання чи записів) і простий олівець утримуються на мотузці.
- 3.8. Найбільш цікаве, несподіване бачить у лісі той, хто ходить тихо, не шумить, не галасує.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ЕКСКУРСІЇ ЧИ ПОХОДУ

- 4.1. Після завершення вистави, фільму, екскурсій у музеї виходити із приміщення необхідно у зазначених місцях, спокійно без криків і штовханини.
- 4.2. Після завершення екскурсії керівник групи повинен привести учнів на те місце, звідки починалася екскурсія, пересвідчитись у наявності всіх учнів, нагадати правила дорожнього руху, відпустити учнів додому і доповісти дирекції школи про завершення екскурсії.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. У випадку аварійної ситуації учнів виводять у безпечне місце, а потерпілому надають першу долікарську допомогу.
- 5.2. Якщо потерпілий перебуває у важкому стані, то необхідно викликати спеціалізовану швидку медичну допомогу за телефоном — 103.